

Giendom, som Grundloven byder skal forelægges og vedtages gennem Finantsloven. Al Statens Giendom skal optages paa Finantsloven, men naar man mofætter sig, at denne Tiende, disse store Indtægter, komme paa Finantsloven, saa ligger deri en stiltiende, indirekte Erkjendelse af, at man ikke anfer disse Tiender for at være Statens Giendom; thi anfer man dem for at være Statens Giendom, maa man ogsaa bpie sig for Grundlovens Bestemmelse om, at de skulle optages paa Finantsloven. Det er derom, at Striden dreier sig, og det er en væsentlig Betragtning. Den ærede Minister kunde heller ikke i Dag i Talens Løb undlade at komme til at tale om „Kirken's Giendom“ — han sagde, at det ikke var hans Mening at komme ind derpaa —; men jeg siger, at hvordan vi end bare os ad, vil dog den Paastand vedblive at holde sig, at Tienden er Kirken's Giendom. Jeg siger, at naar Tienderne staa paa Finantsloven, og det derved er anerkjendt, at det er Statens Giendom, saa kunne vi lade Biskopper og Provster tale saa meget derimod, de ville, thi saa er Sagen afgjort; men give vi en Lov, hvorved de holdes udenfor Finantsloven, saa give vi Biskopper og Provster og Præsterne med Ret til at sige, at de ikke ere Statens Giendom, thi Rigsdagen har ikke indbraget dem paa Finantsloven, hvad den skulde ifølge Grundloven, dersom den antog, at de vare Statens Giendom. Det er et vigtigt Spørgsmaal, som man ikke saaledes kan slippe udover ved at tale om theoretiske og doktrinaire Paastande; nei, Hovedsagen er at faae anerkjendt gennem Lovgivningsmagten, om disse Midler tilhøre det Laage, som man kalder Kirken, eller Staten. Hvorfor holder man saa stærkt igjen fra den anden Side? Er det for Andet end for netop at kunne vedligeholde denne tilhyneladende retmæssige Paastand om Kirken's Giendom? Hvad skulde Grunden dertil ellers være? Ja, den ærede Minister siger, at det ikke er rigtig at stille Kirken's Embedsmænd paa samme Maade som andre Embedsmænd; det har det ærede Thing i Dag hørt. Maa dette ikke advare os imod og maa det ikke afftrække os fra at gaa ind paa den ærede Ministers Betragtning? Det skulde ikke være rigtig, at Staten stiller de Embedsmænd, som den giver sine Midler, som den lader oplære, de Embedsmænd, hvis Dydighed den undersøger gennem Prøver, som den ansætter, som den lønner, som den paalægger de Forretninger, den finder passende, verdslige Forretninger ved Siden kristelige, som den afskediger, og som den pensionerer — det skulde ikke være rigtig, at stille dem paa samme Maade som andre Embedsmænd, med Hensyn til hvilke man gjør akkurat det Samme! I hvilke Punkter ere de anderledes stillede end andre Embedsmænd? Jeg veed ikke, om de ere mere hellige eller vanhellige end Andre, det siger man ikke Noget om; men hvor ligger Forskjellen, naar man ikke vil stille disse Embedsmænd paa

samme Maade med Hensyn til Lønningerne som andre? Jeg har aldrig kunnet forstaa det og har aldrig hørt nogen Forklaring derom, som er mig fattelig. Hvad vilde nu dette Fællesudvalg sidst, hvis Indstilling vi vare saa lykkelige at faae forfattet? Det forlangte, at disse Indtægter, disse Tiender skulde holdes ude fra Bevillingsmyndighedens Indflydelse; det sagde, at man kunde faae en Lov om deres Anvendelse, men at Bevillingsmyndigheden ikke maatte have det Fjærneste med Bestemmelsen om disse Indtægter at gjøre. Det var endog længere borte fra det, vi anfer for det Rette, end det, der stod i Bestemmelsen hin 27de Marts. Den kunde vi dog være gaaet ind paa; thi efter dens Mening maatte vel Bevillingsmyndigheden ikke have det Allermindste med disse Midler at gjøre — det vil da sige, med det mulige Overflud; thi selve Midlerne skulde vi vedblive at give Præsterne, men Overfludet skulde Bevillingsmyndigheden ikke have nogen bestemt Ret over; men man indrømmede dog, at der kunde gives en Lov derom. Naar den ærede Minister haabede, at denne Sag nok vilde ordnes, saa vil jeg tværtimod den ærede Ministers Haab haabe, at vi ikke faae et Folkething, der vil ordne Sagen paa denne Maade og vil lade Præstetienden ligge udenfor Rigsdagens Omraade som Noget, der hører dette taagede Begreb Kirken til, og ikke vil binde det Overflud, der mulig kan komme, saaledes, at Folkerepræsentationen ikke gennem Bevillingsmyndigheden skal faae nogen Indflydelse derpaa. Jeg vil haabe, at den Tid ikke vil komme, da Sagen maatte blive afgjort paa denne Maade. Jeg skal saa vente, til det kommer anderledes, og jeg holder mig overbevist om, at Sagen vil blive ordnet paa det Grundlag, som ligger for her. Det er saa rigtig og grundet saa meget paa Sagens hele Natur, at det ikke kan holdes ude længe, om det end kan holdes ude, saalænge der sidder Mænd i Ministeriet, som ville mofætte sig det. Den ærede Minister har i Dag gjentaget, hvad han har gjentaget, hver Gang, denne Sag har været for, at man ved en Lov, som han kunde gaa ind paa, vilde faae de større Lønninger noget mere nedfatte og de mindre Lønninger noget satte op. Ja, men dette se vi den ærede Minister gjøre uhindret, det behøver han ingen Lov for at kunne gjøre. Han opretter Embeder, han disponerer over Statens Indtægter med Hensyn til, hvad der gaar til Geistlighedens Lønning; ganske som han synes, han finder sig ikke bunden ved Rigsdagen i dette Punkt. Nu vel, men det viser, at han ikke har Grund til at beklage sig for sit Vedkommende.

Retteelse.

Sp. 1493, S. 18 f. o. „uforandret“ læs: „forandret“.